

Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (byggherreforskriften).

OPPHEVET

Dato	FOR-1995-04-21-377
Departement	Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Avd/dir	Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavd.
Publisert	Avd I 1995 446
Ikrafttredelse	21.04.1995
Sist endret	FOR-2009-08-03-1028 fra 01.01.2010
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1977-02-04-4-§2, LOV-1977-02-04-4-§8, LOV-1977-02-04-4-§14, LOV-1977-02-04-4-§15a jf LOV-2005-06-17-62-§20-2, LOV-1993-06-04-58-§9
Korttittel	Byggherreforskriften

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 21. april 1995 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 7 og nr. 8, § 6, § 14 siste ledd og lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven) § 9. Fremmet av Kommunal- og arbeidsdepartementet (nå Arbeids- og inkluderingsdepartementet).

Tilføyd hjemmel: Lov 17 juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 20-2.

EØS-henvisninger: Første tilleggsavtale til EØS-avtalen (Rdir. 92/57/EØF, åttende særdir. i henhold til artikkel 16 nr. 1 i direktiv 89/391/EØF).

Endringer: Endret ved forskrifter 7 okt 2005 nr. 1119, 20 des 2006 nr. 1642 (bl.a hjemmel), 29 feb 2008 nr. 213.

Opphevet 1 jan 2010, jf. forskrift 3 aug 2009 nr. 1028. For bygge- eller anleggsarbeid hvor Arbeidstilsynet har mottatt forhåndsmelding innen 1. januar 2010, kan byggherren likevel velge å følge denne forskriften, jf. forskrift 3 aug 2009 nr. 1028 § 21.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Forskriftene gjelder for midlertidige eller skiftende bygge- og anleggsplasser.

§ 2. Definisjoner

a) midlertidige eller skiftende bygge- og anleggsplasser:

enhver arbeidsplass hvor det utføres bygge- og anleggsvirksomhet.

b) bygge- og anleggsvirksomhet:

- 1) Oppføring av bygninger
- 2) Innrednings- og installasjonsarbeid
- 3) Montering og demontering av prefabrikkerte elementer
- 4) Riving, ombygging og istandsetting
- 5) Sanering og vedlikehold
- 6) Alminnelig anleggsvirksomhet
- 7) Graving, sprenging og annet grunnarbeid
- 8) Annet arbeid som utføres i tilknytning til bygge- og anleggsarbeider.

c) byggherre:

enhver fysisk eller juridisk person som får utført et bygge- eller anleggsarbeid.

d) prosjektleder:

enhver fysisk eller juridisk person som sørger for prosjektering og/eller gjennomføring og/eller kontroll med oppførelsen av prosjektet på byggherrens vegne.

e) koordinator for arbeidsmiljøspørsmål under utarbeidelsen av et prosjekt:

enhver fysisk eller juridisk person som byggherren har pålagt gjennomføringen av oppgavene i § 11,¹ for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ved utarbeidelse av et prosjekt.

f) koordinator for arbeidsmiljøspørsmål under gjennomføringen av et prosjekt:

enhver fysisk eller juridisk person som byggherren har pålagt gjennomføringen av oppgavene i § 12,² for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ved gjennomføring av et prosjekt.

g) enkeltmannsforetak:

virksomhet som ikke sysselsetter arbeidstakere.

1 Skal være § 12, Lovdatas anm.

2 Skal være § 13, Lovdatas anm.

§ 3. Straffansvar

Overtredelse av forskriftene er straffbart, jfr. arbeidsmiljølovens kap. XIV og straffelovens § 48 a og § 48 b.

§ 4. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft straks.

Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser

§ 5. Hvem forskriften retter seg mot

Byggherrer, prosjektledere og arbeidsgivere skal sørge for at bestemmelsene i denne forskriften blir gjennomført.

Forskriften gjelder også for virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere.

§ 6. Skriftlig avtale

Byggherre og prosjektleder skal skriftlig avtale hvem som skal

- utpeke koordinator
- sørge for plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø
- sende forhåndsmelding

i henhold til § 7, § 8 og § 9.

§ 7. Utpeking av koordinatorene

Byggherre eller prosjektleder skal utpeke en eller flere koordinatorene for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø der det er flere virksomheter til stede.

§ 8. Plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

Byggherre eller prosjektleder skal sørge for at det før opprettelsen av en bygge- eller anleggsplass blir laget en plan som sikrer et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

§ 9. Forhåndsmelding

Byggherre eller prosjektleder skal sende en forhåndsmelding til Arbeidstilsynet om bygge- og anleggsarbeid dersom arbeidet vil vare utover 30 virkedager eller den forventede arbeidsmengde overstiger 500 dagsverk. Forhåndsmeldingen skal settes opp synlig på bygge- eller anleggsplassen og ajourføres.

Forhåndsmeldingen skal inneholde følgende opplysninger:

1. Dato for oversendelsen
2. Bygge- eller anleggsplassens nøyaktige adresse
3. Byggherre(r)s navn og adresse(r)
4. Prosjektets art
5. Prosjektleder, navn og adresse
6. Koordinatoren(e) for arbeidsmiljøspørsmål under utarbeidelsen av prosjektet. Navn og adresse(r)
7. Koordinatoren(e) for arbeidsmiljøspørsmål under gjennomføringen av prosjektet. Navn og adresse(r)
8. Forventet dato for arbeidsstart på bygge- eller anleggsplassen
9. Forventet varighet av arbeidet på bygge- eller anleggsplassen
10. Forventet største antall arbeidstakere samtidig på bygge- eller anleggsplassen
11. Planlagt antall entreprenører og enkeltmannsforetak
12. Angivelse av de entreprenører som allerede er valgt.

§ 10. (Opphevet ved forskrift 29 feb 2008 nr. 213.)

§ 10A. Informasjon om lønns- og arbeidsvilkår

Dersom det på bygge- eller anleggsplass skal utføres arbeid som er omfattet av en forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler etter allmenngjøringsloven § 3, skal byggherren i sine kontrakter med oppdragstakere på bygge- eller anleggsplassen informere om at oppdragstakernes arbeidstakere minst skal ha de lønns- og arbeidsvilkår som følger av allmenngjøringsforskriften. Den samme informasjonsplikten gjelder for oppdragstakeren når denne inngår avtaler med andre oppdragstakere.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1642 (i kraft 1 jan 2007).

Kapittel 3. Prosjekteringsfasen

§ 11. *Forberedelse og utarbeidelse av prosjektet*

I forbindelse med forberedelse, planlegging og prosjektering skal prosjektleder, og eventuelt byggherren, legge forholdene til rette slik at sikkerhet, helse og arbeidsmiljø blir ivaretatt.

Det skal tas spesielt hensyn til:

- a) arkitektoniske, tekniske og/eller organisasjonsmessige valg for å planlegge de forskjellige arbeider og arbeidsfaser som skal utføres samtidig eller etter hverandre,
- b) den periode som skal avsettes til utførelsen av de forskjellige arbeider eller arbeidsfaser, og
- c) foreliggende planer for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, jfr. forskriftens § 11 bokstav b.¹

0 Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006, tidligere § 10).

1 Skal være § 12 bokstav b, Lovdatas anm.

§ 12. *Koordinatorenes oppgaver under prosjekteringen*

Den eller de som koordinerer sikkerhet, helse og arbeidsmiljø under utarbeidelse av prosjektet, og som er utpekt i henhold til § 7 i denne forskrift skal:

- a) koordinere gjennomførelsen av kravene i § 10,¹
- b) utarbeide eller få utarbeidet en plan som sikrer et fullt forsvarlig arbeidsmiljø for den aktuelle byggeplass. Denne planen skal inneholde spesifikke tiltak ved blant annet følgende arbeid som kan innebære særlig fare for liv og helse:
 - 1) arbeid hvor personer kan bli utsatt for ras, synke i gjørme eller skadet ved fall, eller fallende gjenstander,
 - 2) arbeid som utsetter personer for kjemisk eller biologiske stoffer som kan medføre en belastning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, eller som innebærer et lov- eller forskriftsfestet krav til helsekontroll,
 - 3) arbeid med ioniserende stråling som krever at det utpekes kontrollerte eller overvåkte soner,
 - 4) arbeid nær høyspentledninger,
 - 5) arbeid som innebærer risiko for drukning,
 - 6) arbeid i sjakter, underjordisk masseforflytting og arbeid i tunneler,
 - 7) arbeid som innebærer bruk av dykkerutstyr,
 - 8) arbeid i senkekasser der luften er komprimert,
 - 9) arbeid som innebærer bruk av sprengstoff, og
 - 10) arbeid med montering eller demontering av tunge prefabrikkerte elementer,
- c) utarbeide dokumentasjon for bygningen eller anlegget. Dokumentasjonen skal inneholde informasjon om de forhold som har betydning for sikkerhet og helse ved fremtidige arbeider.

0 Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006, tidligere § 11).

1 Skal være § 11, Lovdatas anm.

Kapittel 4. Gjennomføringsfasen

§ 13. Koordinatorenes oppgaver under gjennomføring av et prosjekt

Den eller de som koordinerer sikkerhet, helse og arbeidsmiljø under gjennomføringen av prosjektet, og som er utpekt i henhold til § 7 i denne forskrift skal samordne gjennomføringen av prosjektet slik at bestemmelser om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø blir ivaretatt ved:

- a) avgjørelser i forbindelse med tekniske og/eller organisasjonsmessige valg, og ved å planlegge de forskjellige arbeider eller arbeidsfaser som vil foregå samtidig eller etter hverandre,
- b) fastsettelse av den tid det vil ta å fullføre slike arbeider eller arbeidsfaser,
- c) gjennomføring av prinsippene i § 13¹ på en konsekvent måte,
- d) følge plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø som er utarbeidet under forberedelsen av prosjektet,
- e) å sørge for at arbeidsgiverne og eventuelle enkeltmannsforetak etterlever kravene i § 11 og § 13² i denne forskrift,
- f) å sørge for nødvendige tilpasninger i prosjektets plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ettersom arbeidet går fremover og eventuelle endringer har oppstått,
- g) å påse at det avgjøres hvilken av virksomhetene ved prosjektet som er hovedbedrift, og som til enhver tid har oppgaven med å samordne verne- og arbeidsmiljøarbeidet, jfr. arbeidsmiljølovens § 15,
- h) å koordinere kontrollen slik at arbeidsprosedyrene utføres i.h.t. lover og forskrifter, og
- i) å treffe nødvendige tiltak for å sikre at uvedkommende ikke får atkomst til bygge- og anleggsområdet.

0 Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006, tidligere § 12).

1 Skal være § 15, Lovdatas anm.

2 Skal være hhv. § 12 og § 15, Lovdatas anm.

§ 14. Oversiktslister

Koordinatoren skal føre en oversiktsliste over alle som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen. Oversiktslisten skal føres og kontrolleres daglig og inneholde følgende opplysninger:

- a) navn og adresse på bygge- og anleggsplassen,
- b) navn på byggherren,
- c) navn på arbeidsgivere eller enkeltmannsforetak eller for innleide arbeidstakere navnet på innleievirksomheten,
- d) organisasjonsnummer for registreringspliktige virksomheter,
- e) navn og fødselsdato på alle som utfører arbeid på bygge- og anleggsplassen.

Listene skal være tilgjengelige og skal på oppfordring vises til arbeidsgiver, verneombud og Arbeidstilsynet.

Listene skal lagres i minst seks måneder etter føringsdato.

0 Tilføyd ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006).

§ 15. Planlegging og tilrettelegging av arbeidet

Ved gjennomføring av et prosjekt skal spesielt følgende hensyn ivaretas:

- a) sikring av god orden og fullt forsvarlige hygieniske forhold på bygge- og anleggsplassen,
- b) plassering av arbeidsstasjoner med hensyn til atkomst og veier eller områder for ferdsel eller forflytning,
- c) vilkårene for håndtering av forskjellige materialer,
- d) vedlikehold, kontroll før igangsettelse, og kontroll av anlegg og utstyr med henblikk på å rette opp feil som kan påvirke arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø,

Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (byggherreforskriften).

- e) avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av forskjellige materialer, særlig når det dreier seg om farlige materialer eller stoffer,
- f) vilkårene ved fjerning av brukte, farlige materialer,
- g) lagring og deponering eller fjerning av avfall og skrap,
- h) justering av den tid som faktisk skal brukes på de forskjellige typer arbeid eller arbeidsfaser på bakgrunn av arbeidets fremdrift,
- i) samarbeid mellom arbeidsgivere og enkeltmannsforetak, og
- j) prosjektets samordning med andre virksomheter på eller i nærheten av bygge- eller anleggsplassen.

0 Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006, tidligere § 13).

§ 16. Arbeidsgivernes og enkeltmannsforetakenes plikter

For å ivareta sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplassen skal arbeidsgiverne og enkeltmannsforetak:

- a) treffe nødvendige tiltak for å oppfylle alle relevante lover og forskrifter, og spesielt legge vekt på oppfyllelse av denne forskrifts § 13,¹ og
- b) ta hensyn til anvisninger fra koordinatoren(e) for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

0 Endret ved forskrifter 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006, tidligere § 14), 29 feb 2008 nr. 213.

1 Skal være § 15, Lovdatas anm.

§ 17. Informasjon til arbeidstakerne

Arbeidstakerne og deres verneombud skal informeres om alle tiltak som skal treffes med hensyn til deres sikkerhet på bygge- og anleggsplassene. Informasjonen skal være forståelig for de berørte arbeidstakere.

Før bygge- eller anleggsarbeidet igangsettes skal verneombud, og hovedverneombud der dette finnes, orienteres om plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, jfr. § 8.

0 Endret ved forskrift 7 okt 2005 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2006, tidligere § 15).